مەسەلەی ژنان لە عێراقدا، ئازادی و سۆشیالیزم.. نادر عەبدولحەمید

1- بەراوردێک

سەرهەڵدانی سەرمایەداری و پوکانەوەی پەیوەندیە کۆمەڵایەتیەکانی دەرەبەگایەتی، وەک پرۆسەیەکی هێواش و ئارام لە کۆتایی سەدەی هەژدەدا، لە هەرسێ ولایەتی بەسرە و بەغدا و موسڵی ژێردەسەڵاتی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی لە ئارادابوو، بەڵام هاتنی ئیمپریالیزمی بریتانیا بۆ کەنداوی عەرەبی لە جەنگی جیهانی یەکەم و دەرکێشانی ئەو سێ ویلایەتە بە شێوەیەکی خوێناوی لەژێر دەستیدا و شکڵپێدانی دەوڵەتێک لە (١٩٢١)دا لە ژێر ئینتیدابی خۆیدا بە ناوی دەوڵەتی عێراقەوە، گوڕ و تەوژمێکی خێرای بەخشی بەو ڕەوەندە لە سەرهەڵدانی سەرمایەداری، و کۆمەڵگەی ناو ئەو چوارچێوە سیاسیە تازەیەشی خستە ناو تونێلی ئاڵوگۆڕێکی یەکجار زۆر خێراوە.
ئەمەش بەهۆی پەرەسەندنێکی خێرای بازرگانی و پێکهێنانی دامەزراوە دەوڵەتیەکانی وەک سوپای عێراق، کردنەوەی خوێندگا و خەستەخانەکان، دروستکردنی ڕێگاوبان و بەنداوەکان، دامەزراندنی پیشەسازی مۆدێرن و بەکارهێنانی ئامێری تەکنەلۆژیای تازە لە کشتوکاڵدا، هەروەها بەرهەمهێنانی نەوت و کۆچی دێهاتیەکان بۆ شارەکان.
بەم شێوەیە کۆمەڵگەی عێراق قەڵەمبازێکی زۆر گەورە دەهاوێت ڕووەو بوون بە کۆمەڵگەیەکی سەرمایەداری، وە لە سێ دەیەی ساڵانی سیەکان، چلەکان و پەنجاکانی سەدەی بیستدا پرۆسەکە کامڵ و بە ئاکامی خۆی دەگات، هەر لەم سی (٣٠) ساڵەدا (١٩٣٠-١٩٦٠) ئاڵوگۆڕێکی گەورەش لە فکر و فەرهەنگ و کلتور و دابونەریتەکاندا دێتەدی؛ چەندین بزوتنەوەی کۆمەڵایەتی، سیاسی و فکری تازە لە دەرونی ئەو کۆمەڵگەیەدا سەرهەڵدەدەن، حزبە سیاسیە مۆدێرنەکان شکڵدەگرن، کێشمەکێشی سیاسی و فکری بەهێز لە نێوان ئەو ڕەوتانەدا دێتەدی، کە هەر یەکەیان دەیەوێت بە ئاقارێکی دیاریکراودا، ئەو پەرەسەندنە ئابووریە سەرمایەداریە، ئەو ڕەوەندە مێژووییە ڕووە لە گەشە و پێشکەوتن و هاتنەئارای جیهانێکی نوێ ئاراستە بکەن و نوێنەرایەتی فکری و سیاسی بکەن، ئەویش لە ڕێگەی گرتنەدەستی دەسەڵاتی دەوڵەت و کۆنتڕۆڵکردنی کۆمەڵگە لە ڕێگەیەوە.

بەڕوخانی ڕژێمی پاشایەتی (١٩٥٨) و لە میانەی کێشمەکێشێکی خوێناوی

ساڵانی شەستەکاندا، دەسەڵاتی سیاسی چینی بورژوازی بەیەکجاری بەسەر کۆمەڵگەدا جێگیر دەبێت. ڕەوتی میلیتانت و فاشیستی ناسیونالیستی عەرەبی (حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستی) لە کۆتایی ئەو دەیەدا (١٩٦٨) دەست بەسەر دەسەڵاتدا دەگرێ، و بە وەدەرنانی هەموو ڕکەبەرەکانی خۆی لە ڕەوتە ناسیونالیست و ڕیفۆرمیستە ناسیونالەکانی تر، وە بە قەلاچۆکردنی (قیادە مەرکەزی) باڵی چەپی – حزبی شیوعی عێراقی لە (١٩٦٩) و ئیمتیازدان بە باڵی ڕاستی (لیژنە مەرکەزی) ئەو حزبە وەک ڕەوتێکی بورژوا ڕیفۆرمیست و پێکهێنانی بەرە لەگەڵیدا لە حەفتاکانی سەدەی بیستدا، (هاوڕای ڕێککەوتنامەی ١١ ئازاری ١٩٧٠ و ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان)، توانی دەسەڵاتی حزبی خۆی و چینی بورژوازی سەقامگیر بکات و گوڕێکی زۆر خێراتر، لە ساڵانی حەفتاکاندا، ببەخشی بە گەشە و پەرەسەندی سەرمایەداری عێراق، تا سەرەتای هەشتاکانی سەدەی بیست.

ئەوەی جێگەی مەبەستی ئێمەیە لێرەدا، لە پەیوەند بە مەسەلەی ژنانەوە، ئاماژەدانە بەوەی کە یەکێک لە پێداویستییەکانی ئەم ڕەوەندە لە پەرەسەندن و گەشەی سەرمایەداری چ لە باری ئابوری – کۆمەڵایەتییەوە و چ لە باری فکری – سیاسی و کلتورییەوە، بریتی بووە لە هاتنەدەرەوەی کچان و ژنان لە ماڵ بە پەیوەست بوون بە خوێندگا و دامەزراوە دەوڵەتییەکان و هاتنەناو بازاڕی کار و بوون بە بەشێک لە ئاڵوگۆڕە کۆمەڵایەتی و سیاسییەکانی ئەو کۆمەڵگەیە، کە پێویست بوون بە کەڵەکەی سەرمایە و شکڵگیری دەوڵەتی بورژوازی و دەسەڵاتەکەی.

بەم شێوەیە، شەش دەیە لە پەرەسەندنی سەرمایەداری عێراق (١٩٢٠-١٩٨٠)، تا ئەو جێیەی پەیوەستە بە مەسەلەی ژنانەوە، قۆناغی بەجێهێشتنی جێگەوڕێگەی کۆیلایەتی، بێمافی و چەوسانەوەی ناو سیستمی دەرەبەگایەتی – عەشیرەتگەری پیاوسالارانە و پێشا سەرمایەداری بووە، ڕووە و بەدەستهێنانی جێگەوڕێگەیەکی کۆمەڵایەتی تازە و بەشێک لە ماف و ئازادییەکان لە کۆمەڵگەیەکی شارنشینیدا. ئەم ڕەوەندە، سەراسەری و عێراقیانە بووە بە کوردستانی عێراقیشەوە کە دواتر تایبەتی تر باسی دەکەین.

ئێرە جێگەی هەڵسەنگاندنی ئەو قۆناغە دیاریکراوە نییە، بەڵام پێویستە ئاماژە بەوە بکەین کە گەرچی ژنان جێگەوڕێگەیەکی تازەیان بەدەستهێنا لە ناو کۆمەڵگەدا، بەڵام لەڕووی یاسایی و دەستورییەوە، ڕیفۆرمێکی ڕیشەیی ئەنجام نەدرا؛ جیایی دین لە دەوڵەت ڕانەگەیەندرا و یەکسانی یاسایی ژن و پیاویش لە دەستور و لە یاساکان و لە دادگاکاندا بە شێوەیەک دەخرانەڕوو وە مامەڵەیان لەگەڵدا دەکرا کە

لە ناوەڕۆکدا ناکۆک نەبن لەگەڵ شەریعەتی ئیسلام، بگرە یاساکانی کوشتنی ژنانیش بەدەست پیاوانی خانەوادە و عەشیرەت بە ناوی پارێزگاری لە ناموس پاکانەی بۆکراوە. ئەمە جگە لەوەی ڕەوتە ناسیونالیست و ڕیفۆڕمیستەکانیش، مەسەلەی ژنان و ڕێکخراوە و بزوتنەوەکەیان خستەتە خزمەت ئەجێندای سیاسی بورژوازیانە و بەرژوەندە حزبیەکانیانەوە.

گەرچی هەر لەو ماوەیە (لە گەشە و پەرەسەندنی ئابوری سەرمایەداری عێڕاق)، بەرژەوەندیەکانی سەرمایەداری و دەسەڵاتی بورژوازی، چوارچێوەیەکی زۆر بەرتەسک بوو بە وەڵامدانەوە بە خواست و گەشەی بزوتنەوە کۆمەڵایەتیەکانی وەک بزوتنەوەی ئازادیخوازانەی ژنان، بزوتنەوەی خوێندکاران و لاوانی شۆڕشگێڕ، بزوتنەوەی کرێکاری و جوتیارانی زەحمەتکێش، بەڵام لە نەبوونی حزبێکی پێشڕەوی کۆمۆنیستی شۆڕشگێڕدا کە چەکداریان بکات بە ئاسۆیەکی سۆشیالیستی، وە وزەی شۆڕشگێڕانەی ئەو بزوتنەوانە وەگەربخات (لەمیانەی شۆڕشێکی بێوچاندا) بەرەو سۆشیالیزم، بۆرژوازی توانی کۆنترۆڵیان بکات، دایانبمرکێنێتەوە و بیانخاتە خزمەت بەرژەوەندیەکانی خۆیەوە، هەم لەڕێگەی ڕەوتە ڕیفۆڕمیستەکان و هەم لەڕێگەی سەرکوتی ڕێکخراوەکانیان و گرتن و ڕاوەدوونانی ڕابەران و ترۆریانەوە.
دوای ئەوەش کە ڕەوەندی پەرەسەندنی سەرمایەداری لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا و لە حەفتاکانی سەدەی بیستدا، سەرەتا لە وڵاتانی میسر و تورکیا و ئێران بە ئاکامی خۆی دەگات و ئەو سێ وڵاتە توشی قەیران و ناڕەزایەتیە کۆمەڵایەتیەکان و ڕاپەڕین و شۆڕشە ناوخۆییەکانی خۆیان دەبنەوە، لە عێڕاقیشدا ئەم ڕەوەندە لە پەرەسەندنی سەرمایەداری، هاوڕای شەڕێکی ماڵوێرانکەری عێڕاق-ئێران لە هەشتاکاندا لە گوڕ و تەوژمی خۆی دەکەوێت، بە وەستانی زۆرێک لە کارگە و پڕۆژە ئابوریەکان و وێرانبوونیان و فرۆشتنیان بە کەرتی تایبەت.
داگیرکردنی کوەیت، جەنگی کەنداوی یەکەم (١٩٩٠)، گەمارۆی ئابووری لەسەر عێراق، تێکڕای ئەم ڕووداو و ئاڵوگۆڕانە؛ بێکاری و برسیەتی و گەندەڵی پەرەپێدەدات، مەیدان ئاوەڵا دەکات بە سەرهەڵدان و گەشەی ڕەوتە ئیسلامیەکان و مەدەنیەت پاشەکشە پێدەکات و ڕەشەکوژی ژنان (بەتایبەت لە کوردستاندا) دەکاتە دیاردەیەکی بەرچاو.

ڕوخاندنی ڕژێمەکە (٢٠٠٣)، و لەگەڵیشیا داڕمانی دەوڵەتی عێڕاق و وەڕێخستنی “پڕۆسەی سیاسی” ئەمریکی بە شکڵپێدانەوەی لەڕێگەی هێزە میلیشیە قەومی و ئیسلامیە کۆنەپەرست و تائیفەگەراکانەوە، ئەم

ڕەوەندە لە بێکاری و برسیەتی، لە گەندەڵی و تاڵانی سامانی گشتی کۆمەڵگە، لە پاشەکشەپێکردنی مەدەنیەت و ژێردەستەیی ژنان، دەباتە شوێنێکی زۆر سامناکتر کە لە مێژووی ئەم وڵاتە لەئارادا نەبووە و لە جیهانیشدا وێنەی کەمە.
زیندوکردنەوەی کۆیلایەتی ڕاستەوخۆی ژنانی ئێزیدی و بازاڕی کڕین و فرۆشتنیان لە لایەن ڕێکخراوی داعش و دەسەڵاتێکی تێرۆریستی ئیسلامیەوە، تەنها ئەکتێکی دابڕاو لە بارودۆخی گشتی عێراق و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست نەبوو، بەڵکو بەشێکی ئۆرگانیکی ئەو بارودۆخە گشتیە بوو کە سەرمایەداری ناوچەکە لە کۆتایی سەردەمی (جەنگی سارد) و چڕبوونەوەی کێشمەکێشە بەرژەوەندە جیۆ-سیاسیەکانی ئیمپریالیستی ئەمریکی و هێزە ئیقلیمیەکان، بووە هۆی چالاکبوونی ڕەوتە میلیشیە قەومی و ئیسلامیە کۆنەپەرستەکان لە تەواوی ناوچەکەدا.
ئەگەر بەراوردێک لە نێوان ئەو دوو ماوە مێژوویەدا بکەین لە عێراقدا، واتا ماوەی شەش دەیە (١٩٢٠-١٩٨٠) لە ڕەوەندی ڕوو لە پەرەسەندن و گەشەی سەرمایەداری، لەگەڵ ماوەی چوار دەیە (١٩٨٠-٢٠٢٠) لە ڕەوەندی گۆڕاوی سیاسی و قەیرانە ئابوری و کێشمەکێشە سیاسیەکان کە ئێستاش بەردەوامیان هەیە، دەبینین دوو ڕەهەندی پێچەوانەی ئاڕاستە لە بارودۆخی ژنان لە ئارادان، وە ئەوەمان نیشاندەدات پلەی سەربەستی و ماف و ئازدیەکانی ژن، یا پلەی ژێردەستەیی و ستەمی پیاوسالاری بەسەریاندا، زۆر بە توندی شەتەکدراوە بە بارودۆخی گشتی کۆمەڵگە و ڕەوەندی پەرەسەندن و گەشەی سەرمایەداری یان ڕەوەندی قەیران و باڵادەستی ڕەوتە بورژوا کۆنەپەرستە ئیسلامیەکان لە کۆمەڵگەدا.

ئەوە سەیر دێتە بەرچاو کە ساڵانی پەنجاکان، شەستەکان و حەفتاکان، نە ئینتەرنێت لە ئارادا بوو، نە کەناڵە ئاسمانیەکانی تەلەفزیۆن، نە تۆڕە کۆمەڵایەتیەکانی وەک فەیسبوک و یوتیوب، وە نە تەلەفۆنی شەخسی مۆبایل … وە نەزانستە سروشتی و کۆمەڵایەتیەکان و تەکنەلۆژیا ئەوەندەی ئێستا پێشکەوتوو بوون، وە نە زۆری بەرهەم و بوونی جۆرەها نیعمەت و مەلەزات لەئارادا بوو، بەمانایەک شارستانیەت ئەوەندەی ئێستا پێشکەوتوو نەبوو کە جیهانی ئەمڕۆ لێی بەهرەمەندە، کەچی لەگەڵ هەموو ئەم پێشکەوتنانەی کۆمەڵگەدا، لە ئێستادا بارودۆخی ژنان و ماف و ئازادیەکانیان، هەڵاواردنی ڕەگەزی بەدژیان و خستنەژێر فشاری ژنان بە "بەها" کۆنەپەرستە دینی و قەومیەکان، زۆر زیاترە لە چاو ئەو ساڵانە لە پەرەسەندنی سەرمایەداری کە ئاماژەمان پێداوە، ئەوەش زۆر بەسادەیی دەگەڕێتەوە

بە باڵادەستی ڕەوتە سیاسییە کۆمەڵایەتییە کۆنەپەرستەکان، کە قەیرانی کۆمەڵگەی سەرمایەداری مەیدانی گەشە و پەرەسەندنیان بە دەخوڵقێنێت و دەستیان ئاوەڵا دەکات، تا هەڵمەتبردنە سەر ئازادی و کەرامەتی ژنان و کچان بکەنە ئامێازی سەرکوتی هەر بزوتنەوەیەکی ئازادیخواز و داسەپاندنی ئیستیبداد و خەفەقانی فکری و سیاسی بەسەر گشت کۆمەڵگەدا. وە لەدوا شیکردنەوەدا لە پێناو تەنگەبەرکردنەوەی هەلومەرجی گەشە و پەرەسەندن، وە چوونە پێشی بزوتنەوەی سۆشیالیستی لە دەرونی کۆمەڵگەدا، کە ئاڕاستەکەی ڕووەو تێکشاندنی دەسەڵاتی سیاسی گەندەڵ و زاڵمانەی بورژوازی، و تێکدانی سیستمی چەوسێنەرانەی سەرمایەدارییە کە بنەمای قەیران و کارەساتەکانی کۆمەڵگەن.

ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە مەسەلەی ئازادی و ڕزگاری ژنان لە ستەم و بێبەزی و پلەدوویی، یەک مەسەلەی کۆمەڵایەتی سیاسی کۆمەڵگەیە، پەیوەندیەکی توندوتۆڵی هەیە بە سیستم و بناغەی ئابوری کۆمەڵگە و ڕەوت و حزبە سیاسیەکان و دەسەڵاتی دەوڵەت و حکومەتەکانەوە، وە ناتوانرێ دابەبەندرێت لە کێشەی ڕزگاری گشت کۆمەڵگە لەدەست ڕەوتە فکری و سیاسیە کۆنەپەرست و فاشیستە مەزهەبی و قەومیەکان. ناکرێ، مەسەلەی ژنان، تەنها وەک کێشەی بەشێک لە کۆمەڵ کە دەرگیری کلتور و دابونەریتێکی دواکەوتووی پیاوسالارانەیە وێنا بکرێت و چارەسەرەکەشی بدرێتە دەست کار و چالاکی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی و مافی مرۆڤ و ڕیفۆرمی یاسایی.

2- جێگەوپێگەی چینایەتی کچان و ژنان

پەرەسەندنی سەرمایەداری عێڕاق و قەیرانەکانی، گەشەی تەکنەلۆژیا و بەکارهێنانی لە هەردوو بواری بەرهەمهێنان و پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریەکاندا، لەگەڵ گرتنەبەری سیاسەتی نیولیبراڵی ئابووری لەلایەن هەردوو حکومەتی ناوەند و حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە، لە ڕاگرتنی دامەزراندن و کارپێدان لە کەرتی گشتیدا، هەروەها کەمکردنەوەی بودجەی خزمەتگوزاریەکان و ڕادەستکردنی کەرتی گشتی بەکەرتی تایبەتی، گشت ئەمانە، (بەتایبەتیش لە بیست ساڵی ڕابردوودا) بوونەهۆی هەڵوەرینی بەشێکی بەرفراوان لە توێژە مامناوەند و وردە بورژوازیەکان بەناو ڕیزەکانی پڕۆلیتاریای عێڕاق و کوردستان، و باڵکێشانی بێکاری و برسێتیەکی لە ئەندازە بەدەر بەسەر کۆمەڵگەدا. ئەمەش نەک هەر ڕەهەندێکی عێڕاقی و کوردستانی، بەڵکو ڕەهەندێکی سەرمایەداری جیهانیشە.
ئەوەی مەبەستمانە لێرەدا، ئەوەیە، ئەو ئەجێندایانەی کە بورژوازی

گرتوویەتیەبەر لەبواری ئابووری سیاسیدا، وە ئەو ئاڵوگۆڕە ئابووری و کۆمەڵاتیانە کە هاتوونەدی بەدوایدا، ج□نگ□وڕێگەی کچان و ژنانی لە کۆمەڵگەدا گۆڕیووە و زووربەی هەرەزۆریانی پاڵناوە بەرەو ڕێزەکانی پڕۆلیتاریا چ لەسەر ئاستی سەراسەری عێڕاق و چ لەسەر ئاستی کوردستاندا، نەک هەر ئەوەش بەڵکو ئەو توێژەش لە پڕۆلیتاریا پێکدەهێنێت کە زۆرترین نەهامەتیەکانی بێکاری و برسیەتی و فشاری ڕەوتە کۆنەپەرستەکان و جەنگ و دەستدرێژی دەکەوێتەسەر.

لە حاڵێکدا لە دروستبوونی دەوڵەتی عێڕاقەوە (١٩٢١) تا هەشتاکانی سەدەی بیست، قۆناغێک بوو لە پەرەسەندن و گەشەی سەرمایەداری، کە ئەجەندای سیاسەتی ئابووری لای بورژوازی، پەرەپێدانی کەرتی گشتی، ئابووری بەپلان و نەخشە، و شکڵدان بوو بە سەرمایەداری دەوڵەتی، ئەمەش دەرگای جیهانێکی باشتر و پەیوەست بوون بە چینی مام ناوەند و ژیانێکی بەجۆرێک خۆشگوزەرانی بەڕووی کچان و ژناندا ئاواڵا دەکردەوە. هەتا ئەگەر کچان و ژنان خۆشیان هەلی خوێندن و کاریان لەبەردەمدا نەبوایە لە ڕێگەی شووکردنەوە بە ئەفرادی توێژە مامناوەند و وردەبورژوای خۆشگوزەرانەوە ژیانێکی باشتر چاوەڕێی دەکردن.
ئەم دەرگایە لە هەشتاکانەوە هەنگاو بەهەنگاو بەرەو داخستن دەچێت و لە ئێستاشدا بەتەواوی کڵۆمکراوە لەسەر دەستی ڕەوت و هێزە کۆنەپەرستەکانی ئیسلامی سیاسی لە عێڕاق، وە لە کوردستانیشدا لەسەر دەستی ڕەوت و حزبە ناسیونالیستە گەندەڵ و تاڵانکەرەکانی کۆمەڵگەی کوردستان، ئەڵبەتە بە بەشداری و هاوکاری ڕەوتە ئیسلامیەکانی کوردستانیشەوە، کە تێکڕای ئەو هێز و ڕەوت□ قومی و ئیسلامیە عێڕاقی و کوردستانیانە، چ ئەوانەی لە دەسەڵاتدان و چ ئەوانەی لە ئۆپۆزیسیۆنیدان، ئەجەندای نیو-لیبرالیزمی ئابووریان هەیە، بەم شێوەیە تەواوی ڕەوتەکانی بورژوازی لە سیاسەتی ئابووری و چینایەتیدا یەکگرتوون بەدژی چینی کرێکار و توێژە زەحمەتکێش و چەوساوەکانی کۆمەڵگە لەوانە ژنان، کە پەیوەستە بە باسەکەمانەوە لێرەدا.

بەم پێیە کاتێک باس لە مەسەلەی ژن، ئازادی و ماف و بزوتنەوە ڕزگاریخوازانەکەی دەکرێت، دەبێ لەسەردەمی مێژوویی خۆیدا باس بکرێت، ناکرێ بەهەمان پێوانە، بەهەمان ڕوانگە و هەڵسەنگاندنی سەردەمی گەشەی ئابووری و ئەجەندای شکڵدان بە سەرمایەداری دەوڵەتیەوە لە ساڵانی (١٩٢٠ تا ١٩٨٠) بێین مامەڵە لەگەڵ مەسەلەی ژندا بکەین لە ئێستادا (بەتایبەت لە بیست ساڵی ڕابردوودا) کە

سەردەمی قەیران و ئەجەندای نیولیبرالیزمە.
لە ئێستادا نەک هەر وەک با بەتێکی تیۆریانە، سیستمی سەرمایەداری و دەسەڵاتی بورژوازی، بەرژەوەندیی هەیە لە بێکاری ژنان و ڕەتاندنیان بەرەو کونجی مال□ و خزم□تی منال□ و پیاو، نەک هەر بەرژەوەندی هەیە لە نایەکسانی و بێمافی ژنان و چەوسانەوەیان، بەڵکو بە واقعی و عەمەلیش زوربی□ی ه□رز□ری کچان و ژنان ئەو توێژ و بەشە لە چینی کرێکار پێکدەهێنن کە وێڕای وەحشیانەترین چەوسانەوە، قەیرانەکانی سەرمایەداریش زۆرترین قوربانی لە ڕیزەکانیان دەگرێت.

لە سەردەمی زێڕینی پەرەسەندن و گەشەی سەرمایەداری عێڕاقدا، کێشەی سەرەکی و بنەڕەتی بزوتنەوەی ئازادیخوازانەی ژنان چۆنیەتی بەجێهێشتنی کۆیلایەتی و پیاوسالاری عەشیرەتگەری دەرەبەگایەتی و بەدەستهێنانی ڕیفۆڕمی هەرچی زیاتر بوو لە مافە مەدەنیەکان و دەسکەوتە کۆمەڵایەتی و ئابووریەکان، کە چوارچێوەی خودی سەرمایەداری و دەسەڵاتی بورژوازی سنورداری دەکردنەوە و نەیدەهێشت لە ئەندازی□□ک واوەتر بچن، بەڵام لەسەردەمی قەیرانە ئابووری و سیاسیەکانی سەرمایەداری عێڕاقدا کێشە سەرەکی و بنەڕەتیەکەی ئەم بزوتنەوەیە، (هەروەها بزوتنەوەی لاوان و خوێندکارانیش) تەواو شیفتی کردووە و گۆڕاوە و بەدەوری تەوەرە، سەنتەر و چەقێکی تردا پێناسەکەی مانای ڕزگاریخوازانەی خۆی وەردەگرێت.
لەمڕۆدا مانای واقعی دوو چەمکی؛ (١) یەکسانی ژن و پیاو، (٢) ڕزگاری ژن لەدەست ستەم، گرێیان خواردووە بە ڕزگاری گشت کۆمەڵگە لەدەست ڕەوتە کۆنەپەرست و فاشیستە مەزهەبی و قەومیەکانی بورژوازی.
ئەمەش واتا بزوتنەوەی ڕزگاری ژنان و خەبات لە پێناو هێنانەدی یەکسانیدا، هەتا بەدەستهێنانی ڕیفۆڕمێکی ڕیش□یش، لەڕووی بابەتیەوە، بۆتە بەشێکی جیانەکراوەی بزوتنەوەی سۆشیالیستی چینی کرێکار بەدژی سەرمایەدری، ڕووەو هەڵتەکاندنی دەسەڵاتی بورژوازی و ژێڕەوژورکردنی بناغەی سیستمە ئابووری و کۆمەڵایەتیەکەی.

نەک هەر مێژووی فێمنیزمی لیب□□□ و □یفۆڕمیستی جیهان، بەڵکو کار و چالاکی ڕێکخراوەکانی هاوشێوەشیان لە عێڕاق و کوردستاندا ئەوەی سەلماندوە کە هەتا هێنانەدی سادەترین ڕیفۆڕم و بەدەستهێنانی کەمێک ئازادی و گ□□□ینی یاسایەک، کە مەرەکەبی سەرکاغەز نەبێت، پەیوەستە بە پەرەسەندن و بەهێزبوونی بزوتنەوە کۆمەڵایەتیە ڕزگاریخواز و پێشڕەوەکانی کۆمەڵگە و بوونی بزوتنەوەیەکی کرێکاری

بەهێزی خاوەن ئاسۆیەکی سۆشیالیستی کە توانای داسەپاندنی پاشەکشەی هەبێت بەسەر ڕەوتە کۆنەپەرستەکانی بورژوازی و بتوانێ سنور دابنێ بە دەستدرێژی و سەرکوتی دەسەڵات و حکومەتەکەیان.

ماویەتی …

ناوەڕاستی مارسی ٢٠٢١

.-.-.-.-.-

ئەم وتارە لە ژمارە یانزەی مانگی مارسی ٢٠٢١دا لە ڕۆژنامەی (ڕەوت) چاپی وەرەقی لە کوردستان بڵاوکراوەتەوە.